

CORONA ONDERZOEKSCOMMISSIE - DEEL 16 | DOOR JOCHEN MITSCHKA

Posted on 16. November 2020

Belediging van royalty's of noodzakelijk proces?

Een standpunt van Jochen Mitschka.

We zetten de berichtgeving over de 9e vergadering van het Corona-comité "De rol van de media" (1) voort met het 2e deel. We komen later terug op de sessies 7 en 8, wanneer de door YouTube geblokkeerde video's weer beschikbaar zijn op andere kanalen.

In het eerste deel van de sessie werd de Duitse journalist en psycholoog Patrick Plaga, die momenteel in Zweden woont, geïnterviewd over de situatie in Zweden en had hij interessante aanwijzingen gegeven over de verschillen in de behandeling van de Corona-crisis. Vandaag zal prof. Michael Meyen spreken, die de situatie van de media in de crisis analyseert vanuit een sociologisch en historisch perspectief.

Prof. Dr. Michael Meyen

Mevrouw Fischer merkte op dat in Zweden enkele sleutelfiguren de crisis anders zouden hebben aangepakt en dat de bevolking het gevoel heeft dat de maatregelen in overeenstemming zijn met wat zij zelf zien. Terwijl in Duitsland een verspreiding in de samenleving is ontstaan, waarbij het ene deel gelooft dat alles goed is en het andere deel gelooft dat de maatregelen niet in verhouding staan tot wat ze ervaren. En het zou opmerkelijk zijn hoe gelijkaardige meningen in de kwaliteitsmedia de eerste zouden ondersteunen. Ze vroeg toen om de mening van Prof. Meyen.

Prof. Meyen legde uit dat hij, in tegenstelling tot de heer Plaga, de situatie niet vanuit een psychologisch standpunt zou beoordelen, maar eerder vanuit een sociaal standpunt. En er zouden enkele wetenschappelijke studies zijn die zouden suggereren dat de verklaring van Dr. Wodarg in het laatste deel van de samenvatting correct zou zijn. Volgens dat verslag zou er een verlies aan vertrouwen zijn, maar het zou moeilijk zijn om gegevens over het vertrouwen te verzamelen door middel van enquêtes. Op de vraag of ze de media vertrouwen, denken sommigen aan de voetbalresultaten, anderen aan de weerkaart en weer anderen aan de dagelijkse schuimrapporten over de RKI-cijfers.

De toonaangevende media, hij geeft de voorkeur aan de term "kwaliteitsmedia", zou een realiteit

definiëren die niet kan worden genegeerd. De toonaangevende media zouden ons vertellen wat we als werkelijkheid moeten beschouwen. Wanneer we het nieuws aanzetten of de Süddeutsche Zeitung lezen, observeren we de "definitieve machtsverhoudingen". We zien wie erin slaagt om hun versie van de werkelijkheid in de openbaarheid te brengen, en we kunnen deze versie niet negeren "op straffe van vernietiging", want we zouden moeten aannemen dat "de anderen" dezelfde versie van de werkelijkheid hebben waargenomen en hun gedrag dienovereenkomstig zouden aanpassen. Daarom is de vraag "of ik het nieuws vertrouw, eigenlijk niet relevant, want ik moet datgene wat er is, wat als werkelijkheid wordt gerapporteerd, in mijn eigen gedrag verwerken.

Dit zou worden aangeduid als "Definitionele machtsverhoudingen". Dat zou het belangrijkste verschil zijn met de sociale media, de YouTube-kanalen. Je kunt er niet van uitgaan dat iedereen het videokanaal aan heeft, en daarom zou je het "netjes" kunnen negeren. Maar dat kun je niet doen met het nieuws. Als het elke dag het aantal geregistreerde "nieuwe besmettingen" rapporteert, dan moet dit als realiteit worden beschouwd. Vervolgens legde hij uit wat de gevolgen zijn van sancties en straffen door de rest van de samenleving, die deze realiteit erkent als men zich deze "realiteit" ontkent.

Dat zou de definitiebevoegdheid zijn die de toonaangevende media nog steeds hebben. En de Corona-crisis zou hebben aangetoond dat de macht van de definitie even sterk is als altijd. De Corona-periode zou hebben bewezen dat deze definiërende kracht zo groot is dat de zwanenzang voorbarig was.

Vervolgens wees Prof. Meyen erop dat deze Corona-crisis ook had bewezen dat de toonaangevende media hun publieke taak niet zouden vervullen. Hij wees erop dat noch de democratische, noch de pluralistische of andere beginselen, volgens welke alle meningen in het publiek, en dus ook de belangrijkste media, vertegenwoordigd moeten zijn, zijn vervuld. Slechts een deel van de belangen en meningen zou de afgelopen maanden door de toonaangevende media zijn getransporteerd. Aangezien veel dingen niet aanwezig zijn, zouden de burgers zich geen mening hebben kunnen vormen.

De taak van de journalistiek zou eigenlijk niet zijn om een redactioneel artikel te schrijven, of om commentaar of interpretatie te geven, maar om de burgers te informeren over verschillende belangen en

meningen, zodat ze hun eigen mening kunnen vormen. In plaats daarvan zou er een mening worden verkondigd.

De redenen hiervoor zijn eerder structureel dan psychologisch, zoals de heer Plaga heeft gezegd. De heer Wodarg zou al hebben verwezen naar de economie en de politiek. Een deel van de journalistiek in Duitsland is georganiseerd op basis van economische belangen, dat zou de particuliere sector en de internetgiganten zijn. Een ander deel zou onderworpen zijn aan de dictaten van de politiek, zoals te zien is in de publieke omroep.

Er zouden omroepzenders zijn, maar de burgers zouden daar niet echt vertegenwoordigd zijn. De politiek zou de journalisten daar controleren, wat het tegenovergestelde zou zijn van wat men van de journalistiek zou verwachten. De belangrijkste posten met beslissingsbevoegdheid zouden worden bepaald door politiek gedomineerde organen.

Dr. Füllmich noemde een citaat van Hans Joachim Friederichs, die erop had gewezen dat men als vooraanstaand journalist in de media nooit een mening moet geven, maar altijd moet proberen een neutrale waarnemer te zijn.

Prof. Meyen wees erop dat de media in die tijd nog steeds anders waren georganiseerd. Vandaag zou hij spreken van een dwingende noodzaak tot aandacht. Dit zou iets te maken hebben met de symbiotische verbinding die de journalistiek heeft gemaakt met digitale platformen. In de tijd van Friederichs zou deze wedstrijd niet hebben bestaan, anderzijds zouden de digitale platforms zoals YouTube, Instagram, Facebook en Twitter de belangrijkste "verkooppunten voor journalistieke producten" zijn geworden. Daarom moet de journalistiek zich volgens hem aanpassen aan de logica van de digitale platformen.

Als je kijkt naar een oud bioscoopjournaal uit 1985 of de Tagesthemen met Friederichs uit die tijd, dan beseffen we dat het een heel ander soort werkelijkheid zou zijn die daar zou worden geconstrueerd. Vandaag de dag zou er veel minder politiek zijn, en een heel ander soort politiek. Er zou vandaag de dag een beleid zijn dat gericht is op conflicten tussen mensen, zoals Söder tegen Laschet. Allemaal tegen Ramelow, toen hij dacht aan het afschaffen van de verplichting om maskers te dragen, terwijl er praktisch geen

gefallen in zijn staat waren. Je zou elke dag superlatieven en platen zien. Het heeft geen zin om 400 gevallen te melden in een land met 85 miljoen inwoners. Maar dat zou werkelijkheid worden.

Vervolgens meldde hij dat hij ooit had geprobeerd de rapportage te analyseren aan de hand van het voorbeeld van altijd dezelfde gebeurtenissen, in dit geval grote stormen. Er zijn meetbare slachtoffers en schadecijfers in één valuta. Als je het in de jaren vijftig en zestig van de vorige eeuw bekijkt, zou het relatief neutraal zijn geweest. Vandaag zou een storm, nog voor hij komt, een doemscenario zijn.

Vandaag de dag zouden we niet meer weten wat er intern op partijconferenties werd besproken, maar we zouden wel weten welke mensen voor welke posten streden. En in deze Corona-periode zou men bitter moeten leren dat dit soort journalistiek de politiek vooruit kan helpen.

Dat zou een medialisering van de politiek zijn. Men zou moeten constateren dat alle mensen die ergens verantwoordelijkheid dragen, alle besluitvormers, de dwang van de aandacht, de medialogica, hebben geïnternaliseerd. Ze zouden er alles aan doen om ofwel negatieve berichtgeving te stoppen, ofwel de besluitvormers in een zo positief mogelijk daglicht te stellen.

Dit is waar de grote bedrijven en de autoriteiten op voorbereid zouden zijn geweest. De federale persdienst zou inmiddels zo'n 500 mensen in dienst hebben, waarvan de meesten beter betaald worden dan een universiteitsprofessor. Deze 500 mensen zouden niets anders te doen hebben dan het beleid van de federale regering in een gunstig daglicht te stellen.

Als je dat vergelijkt met de beschikbare middelen in de grote politieke redactiekantoren, zou het een "David tegen Goliath"-strijd zijn. De politici zouden er op deze manier in slagen om bepaalde voorwaarden door te drukken. De journalist, om redenen van middelen alleen, en niet alleen omdat hij of zij een persoon met angsten is, zou geen andere manier hebben om te vechten tegen termen als "perm", "corona denier" of "hygiëne demo's".

Men zou kunnen veronderstellen dat journalisten deze omkadering doorzien en proberen hun eigen termen te gebruiken. Maar dit kon niet worden gerealiseerd in het dagelijkse leven van redactiekantoren,

dat is georganiseerd volgens commerciële aspecten. Als geld verdienen het belangrijkste doel is, en public relations is slechts een soort afvalproduct, dan zou er zoveel mogelijk worden bezuinigd.

Prof. Meyen wees erop dat de huidige crisis de redacties nog meer onder druk zal zetten. In sommige gevallen moeten journalisten in het thuishkantoor al elk uur een nieuwe realiteit creëren. Men kon niet vechten tegen de definitiekracht die uitgaat van ministeries, de overheid, maar ook van commerciële ondernemingen.

Hij legde uit dat de Corona-crisis had aangetoond dat er geen manier was om de organisatie van de journalistiek te heroverwegen. "Willen we dat wat we in de publieke sfeer als realiteit ervaren, bepaald blijft door commerciële overwegingen, zoals in de private sector (...), of door de politiek, zoals in de WCC?

Dr. Wodarg wees erop dat in sommige gevallen kon worden vastgesteld dat veel media zelfs dezelfde zinnen gebruikten. Hij vroeg of er een agentschap zou zijn geweest dat erbij betrokken zou zijn geweest, of dat het alleen de Federal Press Office zou zijn geweest. Men had deels kunnen constateren dat dit ver over de staatsgrenzen heen zou gaan.

Prof. Meyen legde uit dat men enige selectieve informatie zou hebben ontvangen over wie enkele van de hashtag-campagnes had ontwikkeld. Maar wat interessant zou zijn, zijn niet de reclamebureaus die dan het werk in opdracht doen, maar de middelen die daaraan worden besteed. Elke politicus zou vandaag de dag zijn persafdeling hebben. Elke politieke partij zou een persmedewerker hebben, elke minister zou een overeenkomstige afdeling hebben. Elke toppoliticus zou zijn eigen media-adviseurs hebben die ervoor zorgden dat hij voorbereid was op interviews.

"Men kan zich niet voorstellen dat een minister-president, of dat nu in Beieren is of in NRW, naar een persconferentie zou gaan en niet eerder alles zou hebben getraind. Elke mogelijke vraag die een journalist zou kunnen stellen is vooraf gerepeteerd. De voorwaarden waarmee men naar deze persconferentie gaat zijn vooraf besproken en uitgetoetst."

Men zou weten dat Markus Söder een term zou herhalen die hij in de media wilde zien totdat de journalist

deze had opgeschreven. Dat zou natuurlijk altijd een poging zijn om de burger in een bepaalde richting te sturen, een soort inkadering. Termen als Corona Denier of Covidiot op de wereld zetten is bedoeld om het denken van mensen vorm te geven.

Op de vraag waar de termen vandaan kwamen, antwoordde Prof. Meyen dat slimme mensen wisten dat de journalistiek vandaag de dag zou functioneren volgens het imperatief van de aandacht, en ontwikkelden vervolgens zulke inlijnbegrippen. Deze aanpak zou niet beperkt blijven tot de politiek. Het zou ook te vinden zijn in de topsport, in de universitaire sector, in de economie. Alleen met Corona zou het nu zo duidelijk zichtbaar zijn.

Bovendien zou er nu sprake zijn van een grote nabijheid tussen beleidsmakers en journalisten, juist om de gewenste berichtgeving te genereren. "Dit is wat ik zou noemen gewoontegetrouwheid, (...) je komt uit dezelfde omgeving, je bent naar dezelfde universiteiten geweest, je ziet de wereld op een zeer vergelijkbare manier, dus je hoeft niet veel te worden beïnvloed, en je hoeft zeker geen druk uit te oefenen, want mensen uit de middenklasse met dezelfde opleiding zien de wereld gewoonweg op een vergelijkbare manier.

En dan zou er een extra nabijheid zijn die uit de werkomgeving zou komen. Als je elke dag dezelfde mensen op de persconferentie zou zien, als je met hen reist, als ze door het land reizen, dan zou je begrip ontwikkelen. Een collega van hem uit Leipzig, Uwe Krüger, zou het hebben over "samenzwering van verantwoordelijkheid". "De journalist weet wat goed en wat slecht is, hij gelooft dat hij invloed heeft op mensen, en door de realiteit te kunnen definiëren, begint hij de realiteit te construeren in de richting die hij goed vindt." Hij schrijft dus niets tegen de maskerade, niets positiefs over de demonstraties tegen de acties van de regering.

Het zou niet nodig zijn om journalisten uit te nodigen voor achtergrondbesprekingen, wat natuurlijk toch zou gebeuren. Er zouden zeer homogene redactiekantoren zijn, vooral in de toonaangevende media, waar vooral blanke academici met een goed inkomen zouden zitten. In tegenstelling tot Afrika, waar journalisten worden betaald om naar persconferenties te komen omdat ze praktisch geen eigen inkomen hebben, zouden de belangrijkste mediaredacteuren in Duitsland goed worden betaald en zouden ze hun missie

daadwerkelijk kunnen vervullen.

Dr. Füllmich vroeg vervolgens, als het mogelijk was vanuit de apparatuur, waarom mensen die nogal kritisch waren in andere zaken plotseling volledig aan de lijn waren bij Corona. In sommige gevallen zou de officiële lijn zelfs worden aangescherpt.

Prof. Meyen antwoordde dat de professionele ideologie in de journalistiek hiervoor verantwoordelijk was. De beschuldiging van het rapporteren van "foute" berichten treft journalisten in de kern. De journalistiek zou beweren onafhankelijk, objectief en neutraal te zijn. Maar dat zou altijd een illusie zijn geweest. Als mens kan men niet objectief zijn. Daarom is de professionele ideologie aan hervorming toe. We moeten meer praten over transparantie en reflectie.

Het tweede punt zou zijn dat de beschuldiging van "verkeerde meldingen" waarschijnlijk alleen in de zeldzaamste gevallen zou kloppen. "Wat we eerder zullen zien is dat de delen van de werkelijkheid die een bepaalde houding ondersteunen groter worden gemaakt, de delen van de werkelijkheid die niet passen bij de houding die in een blanke academische middenklasse overheerst, worden weggelaten. Of zelfs gedelegeerd.

Eigenlijk zou de journalistiek alle standpunten neutraal moeten weergeven, zodat mediagebruikers hun eigen mening kunnen vormen, maar dat zou niet gebeuren. Wat men echter zou ervaren is dat bepaalde functies worden gedelegeerd, door mensen die niet de kennis hebben om dergelijke functies te vervalsen. Dit zou worden ervaren in het voorbeeld van Dr. Wodarg. Hij werd tot zondebok gemaakt door een "fact check", door mensen die helemaal niet in staat zouden zijn geweest om de feiten te beoordelen. De missie van de journalistiek zou zijn geweest om Wodarg en Drosten samen te brengen, zodat ze op een transparante manier meningen konden uitwisselen ten overstaan van het publiek. Maar dat zou niet gebeurd zijn.

De Duitsers zouden acht miljard euro aan vergoedingen voor de publieke omroep hebben betaald. Maar als je kijkt naar de contracten van de werknemers, zie je dat maar heel weinig mensen een vast contract voor de rest van hun leven hebben. In plaats daarvan ziet men dat de publieke omroepdiensten worden geleverd

door uitbestede productiebedrijven, door mensen die als freelancers werken, of door zogenaamde "Festfreien" die al kunnen verwachten dat ze volgende maand weer op het rooster staan, maar er niet zeker van zijn.

Dus, conformiteit begint als je niet zeker weet dat het contract volgende maand doorgaat, dan oriënteer je je op de bazen die je hebt, die vaste contracten hebben. En deze managementposities worden bepaald door organen waar de politiek het voor het zeggen heeft. Daar zou goed gedrag natuurlijk ook beloond worden. Daarom moeten we echt nadenken over het organiseren van de publieke journalistiek. Hij stelde meer levenslange contracten voor zoals in de jaren tachtig.

Natuurlijk zouden er nadelen zijn van dergelijke levenslange arbeidscontracten, die ook op de universiteit bestaan, en waarvan hij ook zou profiteren. Er zou een minderheid van misschien 10% zijn die zou rusten, stoppen met onderzoek, het onderwijs tot een minimum beperken. Maar de meeste anderen zouden een ethos met zich meebrengen dat zou leiden tot meer onderzoek en goed onderwijs.

Prof. Meyen zei dat jonge journalisten in de redactiekantoren zouden komen met de wil om te "verlichten", en dat ze zich minder onder de druk van de conformiteit zouden voelen als ze een levenslange baan zouden hebben. Men moest hen bevrijden van de dictaten van de aandachtsspiraal. Men moest ophouden te eisen dat ze bepaalde kliknummers produceren. In plaats daarvan moeten ze worden beloond als ze het sociale discours bevorderen.

Vandaag de dag meten de media niet alleen de click rates, maar controleren ze ook welke artikelen tot abonnementen leiden. Welke artikelen leiden ertoe dat mensen terugkomen op de site en welke artikelen worden gedeeld op sociale platforms. Als journalist zou men afhankelijk zijn van het dienen van de dwingende aandacht. Dat zou iets anders zijn dan het vervullen van het mandaat van het publiek.

Dr. Füllmich vroeg of er op dit moment binnen de journalistiek een serieuze discussie is dat er een nieuw soort attitude journalistiek moet komen. Dat er geen informatie, maar een houding moet worden getransporteerd.

Prof. Meyen legde uit dat dit debat niet alleen in de Spiegel wordt gevoerd, maar in het vakgebied in het algemeen. Op de dag van de hoorzitting zou er een hoorzitting over het onderwerp plaatsvinden ter gelegenheid van het interview dat Deutschlandfunk met Anselm Lenz heeft afgenomen. De portaalsite over media, die de enige mediakritische portaalsite zou zijn, waarin men observeert, wat de collega's journalisten op zo'n manier maken, weigert te praten met zulke mensen, die alleen maar verder in het konijnenhol van de samenzweringsideoloog leidt? Andere meningen zeggen dat zo'n interview niets kwaad kan, en het zou het eerste interview zijn waarin iemand zijn positie voor een relatief lange tijd had kunnen presenteren, namelijk ongeveer 13 minuten, zonder onmiddellijk door de andere partij te worden gedevalueerd. Dit kon geen enkel effect hebben vanwege de grote hoeveelheid tegenstrijdige bijdragen in de publieke media. En de WCC zou voldoende middelen hebben om, indien nodig, valse informatie in een documentaire op te lossen, indien deze in een dergelijk interview wordt geuit en niet wordt tegengesproken.

De achtergrond van het debat over attitude journalistiek zou het feit zijn dat men ook aandacht kan genereren en dus doorklikken via de mening. De journalist zou zijn thuishantoor niet meer hoeven te verlaten, hij zou alleen nog maar een steile scriptie moeten verspreiden en zou al "succesvol" zijn.

Prof. Meyen ziet deze ontwikkeling met grote bezorgdheid tegemoet. Natuurlijk kunnen journalisten hun mening geven in redactionele artikelen. Maar voor hem als burger die zich een mening wil vormen, zou het veel minder belangrijk zijn dan te leren wat er in de samenleving als geheel wordt besproken.

In antwoord op de vraag van mevrouw Fischer over de toekomst van de belangrijkste media, antwoordde Prof. Meyer dat er sinds ongeveer 2014 onderzoeken naar de geloofwaardigheid bestaan, maar dat hij deze methodologisch gezien twijfelachtig achtte. Ongeveer 30% van de respondenten zegt geen vertrouwen meer te hebben in de media.

De toonaangevende media hadden echter aan belang gewonnen in het Corona-tijdperk. Als men alleen maar kijkcijfers en gebruikersnummers zou zien. Dat zou duidelijk zijn, want de media zouden in tijden van crisis altijd aan belang winnen. Hij gaf voorbeelden van dergelijke crises.

Daarom zou men de conventionele of leidende mediaprofiteurs van de crisis kunnen noemen, omdat ze weer aan belang hebben gewonnen in de samenleving. De reden zou zijn dat mensen moeten weten wat toegestaan is, wat verboden is.

Dr. Wodarg vroeg vervolgens of er voorbeelden zijn van het feit dat de media door de rechter gedwongen worden om hun verslaggeving te veranderen, of dat er überhaupt een mogelijkheid is. Omdat veel mensen schade zouden ondervinden van de media-aandacht.

Prof. Meyen legde uit dat wat als publieke opdracht voor de media zou zijn vormgegeven, in belangrijke mate zou zijn gevormd door de jurisprudentie. Daarom is er misschien een mogelijkheid om de journalistiek te herinneren aan haar taak en haar terug te leiden naar haar taak. In individuele gevallen zou hij echter nogal sceptisch zijn. Als individuele burger zou men kunnen aanklagen voor een tegenverklaring, maar dit zou weinig effect hebben. Men kan een gerechtelijk bevelschrift eisen, of een nieuw rapport aanvragen als men kan bewijzen dat hij getroffen is. En men moest altijd bewijzen dat de journalist zich opzettelijk vergist had. En om dit te bewijzen is relatief moeilijk.

Effectiever zou een algemeen maatschappelijk debat over de rol van de media in de samenleving zijn. Als we de journalistiek die de politiek drijft willen veranderen en meer en meer radicale eisen stellen, of "hoeveel willen we betalen voor een andere journalistiek".

In Zwitserland zou er vóór de stemming over een tariefverhoging voor de WCC-media een discussie zijn geweest die de mensen meer bewust zou hebben gemaakt van de rol van de journalistiek. Bij een dergelijk referendum moeten de argumenten op tafel worden gelegd. Een dergelijke discussie zou dringend nodig zijn in Duitsland.

Men moet niet te veel hopen voor de rechtbanken. Vervolgens legde hij uit dat hij zelf had geprobeerd een klein artikel over hem in de Süddeutsche Zeitung aan te vechten, en dat dit niet zou zijn gelukt, ook al zou de tekst onjuiste citaten hebben vermeld.

Vooruitzichten

In de volgende samenvatting zal Prof. Dr. Michael Meyen verder worden ondervraagd en zal veel onthullende informatie uit de journalistiek en haar relatie tot de maatschappij worden onthuld.

Noot:

In 2017 schreef de auteur al een artikel in Rubicon over de noodzaak van mediahervorming. De analyse was dezelfde als die we in deze PodCast van Prof. Meyen hoorden, maar de voorgestelde oplossingen waren anders. (2)

Bronnen:

1. <https://youtu.be/Q11xjqRwWhk>
2. <https://www.rubikon.news/artikel/ohne-neutrale-medien-keine-demokratie>

+++

Met dank aan de auteur voor het recht om te publiceren.

+++

Foto bron: OvalMedia

+++

KenFM streeft naar een breed spectrum aan meningen. Opiniëartikelen en gastbijdragen hoeven niet de mening van de redactie te weerspiegelen.

+++

Vind je ons programma leuk? Informatie over verdere ondersteuningsmogelijkheden vindt u hier:

<https://kenfm.de/support/kenfm-unterstuetzen/>

+++

Nu kunt u ons ook ondersteunen met Bitcoins.

BitCoin-adres: 18FpEnH1Dh83GXXGpRNqSoW5TL1z1PZgZK